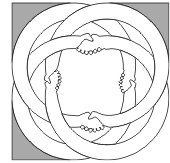

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД НИШ
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
ЗГ- 294/15
18.04.2016. год.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

На основу члана 7. става 1. алинеја 13. Одлуке о заштитнику грађана, поводом представке Цветковић Сотира из Ниша, а у циљу унапређења права грађана и остваривања начела добре управе, заштитник грађана упућује Управи за имовину и инспекцијске послове – Одсеку грађевинске инспекције, следеће:

М И Ш Љ Е Њ Е

Ради остваривања и заштите имовинских права наследника ранијег власника пок. Мирославе (Петар) Димитријевић бив. из Ниша у поступку враћања одузете имовине пред Агенцијом за реституцију Републике Србије – Подручна јединица Ниш, заштитник грађана је мишљења да је неопходно да Управа за имовину и инспекцијске послове – Одсек грађевинске инспекције, у што краћем року, поштујући начела управног поступка и стандарде „добре управе“, предузме мере и активности из оквира својих овлашћења и надлежности на утврђивању правног статуса објеката у ул. 12. Фебруар бр. 31, и то: објекта бр. 1 на кат. парцели бр. 2340, објекта бр. 2. и бр. 4 на кат. парцели бр. 2341 и објекта бр. 1. на кат. парцели бр. 2342/2, све у КО Ниш – Црвени Краст, чије утврђивање представља претходно питање у поступку реституције који се спроводи пред републичким органом и услов је за наставак и окончање наведеног поступка, а који је поступак по важећим законским прописима, хитан.

О поступању по овом мишљењу, Управа за имовину и инспекцијске послове – Грађевинска инспекција обавестиће заштитника грађана у року од 15 дана од дана пријема овог акта

Р А З Л О З И

Сотир Цветковић из Ниша, ул. Светозара Марковића 3а/3, поднео је, заштитнику грађана, у име подносилаца захтева за враћање одузете имовине, Владислава Васиљевића из Ниша и др., дана 14.10.2015. године представку којом се притужио на поступање Управе за имовину и инспекцијске послове – Одсек грађевинске инспекције (у даљем тексту Управа), због пропуштања да благовремено утврди правни статус следећих објеката у ул. 12. Фебруар бр. 31: бр. 1 на кат. парцели бр. 2340, бр. 2 и 4 на кат. парцели бр. 2341 и бр. 1 на кат. парцели бр. 2342/2, све у КО Ниш – Црвени Крст, а по захтеву Агенције за реституцију – Подручна јединица Ниш, који су докази неопходни за спровођење поступка реституције пред надлежном Агенцијом. Због непотпуне документације, Агенција за реституцију – Подручна јединица Ниш, није у могућности да донесе коначно решење о враћању одузете имовине наследницима ранијег власника.

Наиме, пред Агенцијом за реституцију – Подручна јединица Ниш, је у току поступак по захтеву странака, између осталих и подносиоца представке, ради враћања имовине бившег власника пок. Мирославе (Петар) Димитријевић, бив. из Ниша, коју имовину чини најамна пословна зграда са помоћним просторијама и грађевинским земљиштем у Нишу, ул. 12. Фебруар бр. 31, кат. парцела бр. 954 КО Ниш (нови премер кат. парцеле бр. 2341, 2340 и 2342/2 КО Ниш – Црвени Крст), које су одузете на основу решења НОО Комисије за национализацију I бр. 483/4-59 од 17.03.1960. године.

Притужилац је навео у представци и своје наводе поткрепио доказима да је у циљу наставка поступка, Агенција за реституцију – Подручна јединица Ниш (у даљем тексту Агенција), дана 9.06.2014. године доставила захтев Управи за имовину и инспекцијске послове – Грађевинска инспекција, да што хитније утврди правни статус предметних објеката. Како Управа није поступила по захтеву Агенције више од годину дана, Агенција је истој упутила дана 29.06.2015. године Ургенцију I, са молбом да што хитније поступи по захтеву, те да јој у даљем року од осам дана од пријема ургенције, достави обавештење у ком стадијуму се налази поступак за утврђивање правног статуса наведених објеката.

У међувремену се, и сам Владислав Васиљевић, као један од подносилаца захтева за реституцију и један од подносилаца представке, обраћао Управи за имовину и инспекцијске послове дана 11.02.2015. године са захтевом за уклањање нелегално подигнутог објекта у приватној својини Азирковић Иљаза из Ниша, који се налази у ул. Милорада Стефановића на кп. бр. 2340, односно делом на некадашњој парцели 954, ранијег власника Димитријевић Мирославе, а чије уклањање је неопходно ради окончања поступка реституције. Поводом овог захтева, Управа је дана 21.05.2015. године обавестила подносиоца представке да Азирковић Иљаз поседује решење бр. 07-11206/1-66 од 29.03.1966. године о одобрењу за оправку постојеће куће, издато од тада надлежног органа за градњу, Секретаријата за комуналне и стамбене послове Скупштине општине Ниш. Подносиоци захтева за реституцију су такође поднели Министарству финансија Републике Србије жалбу због ћутања администрације, Агенције за реституцију – Подручна јединица Ниш, јер иста није предузела радње за успостављање стања парцеле на дан одузимања, нити је утврдила статус новоизграђених објеката, те тиме онемогућила враћање национализованих објеката, а поред тога су се обраћали и Градоначелнику града Ниша и Заштитнику грађана РС.

Након тога, учесници реституције су се обратили и надлежној Управи ургенцијом од 27.08.2015. године и захтевом од 31.08.2015. године, на које нису добили одговоре, из ког разлога су заштитнику грађана управо и поднели представку.

Поступајући по представци, заштитник грађана се захтевом за изјашњење о наводима притужитеља, обратио Управи, и то актом ЗГ-294/15 од 14.10.2015. године, те је од Управе дана 30.10.2015. године примио акт. бр. 356-13/15-04 од 27.10.2015. године. Субјекат контроле – Управа, је у изјашњењу појаснио да утврђивање правног статуса објеката подразумева утврђивање легалности објекта, што Грађевинска инспекција чини преко инвеститора на изградњи објекта, власника, корисника односно држаоца истих, као и преко државних органа који поседују документацију о градњи. Обзиром да се у конкретном случају ради о више објеката који су грађени пре више деценија, а чији су се власници и корисници услед тога мењали, овај орган је навео да поступа хитно у мери у којој му објективне околности то допуштају. У предметном случају, Управа је до дана изјашњења урадила следеће: извршила је саслушање Азировић Иљаза који је корисник објекта бр. 1 на кп. бр. 2340, те извршила увид у предмет бр. 07-11206/1-66 у Историјском архиву Ниша који се односи на исти објекат; прибавила обавештење од „Србијатурист“ који се у листу непокретности од 19.07.2012. године јавља као носилац права на објекту бр. 1., 2., 3. и 4. на кп. бр. 2341; саслушала Бранислава Динића, власника фирме „Табу“ као дугогодишњег закупца предметних објеката у вези градње истих; упутила захтев АИК Ниш д.о.о. Београд за изјашњење по питању објекта бр. 1 на кп.бр. 2342/2, који се у листу непокретности јавља као један од носиоца права на објекту, који одговор још увек није добијен; упутила захтев Историјском архиву Ниша за увид у документацију о градњи за предметне објекте и упутила захтев Одсеку за имовину Управе за изјашњење по питању предметних објеката, обзиром да се у решењу РГЗ - Служба за катастар непокретности Ниш бр. 952-02-9-777/2015 од 20.07.2015. године, Град Ниш јавља као држалац предметних објеката. У овом решењу, као власници односно сувласници појединих објеката на парцелама на којима се налазе објекти за које треба утврдити правни статус, јављају се законски власници на одузетој имовини, те је Управа затражила од њиховог представника, Владислава Васиљевића, да се исти изјасне да ли поседују дозволе за градњу предметних објеката.

Поднеском ЗГ-294/15 од 1.12.2015. године, Владислав Васиљевић је допунио представку наводима да је поступак који су законски наследници ранијих власника покренули пред Заштитником грађана Републике Србије окончан, будући да је поменути орган нашао да је доношење коначног решења Агенције за реституцију условљено утврђивањем статуса објеката од стране надлежних органа локалне самоуправе, као претходног питања. Имајући у виду наводе из поднеска, заштитник грађана Града Ниша је актом од 4.12.2015. године затражио од Управе допуну информације о томе да ли је Грађевинска инспекција предузимала даље мере у циљу утврђивања релевантних чињеница које су неопходне за окончање поступка пред Агенцијом за реституцију Републике Србије. Дописом од 22.02.2016. године који је заштитник грађана примио дана 29.02.2016. године, Управа је навела да још увек није добила одговоре од АИК Ниш д.о.о. Београд и свог Одсека за имовину Града Ниша, који се јављају као корисници и носиоци права, односно држаоци објеката за које се од инспекције тражи утврђивање статуса. Управа је такође, поступајући по његовом допису од 29.12.2015. године, дана 5.02.2016. године обавестила Владислава Васиљевића да се поступак налази у истој фази у којој је био у тренутку

када је Управа доставила изјашњење заштитнику грађана актом бр. 356-13/15-04 од 27.10.2015. године.

***

Одлучујући о основаности представке, а имајући у виду резултате поступања заштитника грађана и околности конкретног случаја, нарочито дужину трајања поступка пред субјектом контроле, заштитник грађана, у циљу унапређења права грађана и заштите права и на праву заснованог интереса грађана, те оставривања начела „добре управе“, даје ово мишљење Управи за имовину и инспекцијске послове – Грађевинској инспекцији на начин описан у диспозитиву, а из следећих разлога:

Наиме, према члану 3. став 2., члану 47. и члану 55. став 1. **Одлуке о организацији градских управа Града Ниша („Сл. лист Града Ниша бр....)**, градске управе се образују за примену и спровођење прописа о управном поступку и вршење поверених послова Републике. Градске управе су дужне да решавају о правима, обавезама и интересима грађана у управном поступку, у роковима прописаним законом. У поступку пред градским управама, у коме се решава о правима, обавезама и интересима грађана и правних лица, примењују се прописи о управном поступку. То дакле подразумева обавезу градске управе да у свом поступању примењује и да се стара о остваривању основних начела управног поступка као што су начело заштите права грађана и заштите јавног интереса, ефикасности и економичности поступка. У том смислу, Управа је дужна да при вођењу поступка и решавању у управним стварима, странкама омогући да што лакше заштите и остваре своја права и правне интересе, водећи рачуна да остваривање њихових права и правних интереса не буде на штету права и правних интереса других лица, нити у супротности са законом утврђеним јавним интересима, али и да обезбеди успешно и квалитетно остваривање и заштиту права и правних интереса странака. При томе, поступак се мора водити без одуговлачења и са што мање трошкова за странку и друге учеснике у поступку, али тако да се прибаве сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања и за доношење законитог и правилног решења.

О овој обавези Управе директно говори и члан 4. исте Одлуке, према коме организација градских управа мора бити таква да омогућава ефикасно остваривање права и интереса грађана и функционисање органа Града, као и члан 47. према коме су запослени у градским управама дужни да грађанима омогуће несметано остваривање њихових права и обавеза и дају им потребне податке, обавештења и упутства.

Поступање у складу са напред цитираним начелима управног поступка и одредбама Одлуке о организацији градских управа Града Ниша, води остваривању начела добре управе. Да би постигла стандард „добре управе“, управа мора, између осталог, да поступа искључиво по закону, стручно и ефикасно одговара на захтеве грађана, да буде окренута потребама грађана и њиховом испуњавању, отворена и лако доступна грађанима, не наноси штету грађанима, да благовремено поступа по захтевима грађана, нарочито ако је резултат тог поступања, претходно питање у поступку који се спроводи пред органима државне управе.

У конкретном случају, мишљење заштитника грађана је да Управа за имовину и инспекцијске послове Града Ниша – Грађевинска инспекција, треба да поступа у складу са напред цитираним начелима и стандардом „добре управе“, на тај начин ће ефикасно и благовремено, односно у законским роковима, утврдити чињенично стање које се огледа у утврђивању правног статуса предметних објеката, а које се стање у поступку реституције пред Агенцијом, поставља као претходно питање и представља услов за доношење коначног решења о враћању одузете имовине наследницима ранијих власника. Наиме, дуго вођење поступка пред Управом, подносиоце представке онемогућава да заштите и остваре своја имовинска права у

поступку реституције, који је по својој природи, али и по одредбама меродавног Закона, хитан (рок за доношење решења је најкасније шест месеци, а изузетно код посебно сложених предмета, годину дана од дана пријема потпуног захтева), те из наведеног произилази да је поступке субјекта контроле у супротности и са напред цитираним члановима 4. и 47. Одлуке, који обавезују управу да омогући ефикасно и несметано остваривање права и интереса грађана, те да им дају податке потребне за њихово остваривање. При томе, заштитник грађана је нарочито имао у виду чињеницу да је Агенција за реституцију – Подручна јединица Ниш, још 9.06.2014. године, дакле пре скоро две године, упутила захтев субјекту контроле, да ради наставка поступка реституције, **што хитније** утврди правни статус спорних објеката, да је иста више пута упућивала Ургенције Управи са истим захтевом, остављајући јој рок од осам дана за поступање, да су се и сами притужитељи, као иницијатори поступка реституције више пута обраћали Управи ургенцијама и захтевима, а да је и сам заштитник грађана више пута чинио напоре у правцу убрзања поступка решавања претходног питања пред управом. Посебно треба имати у виду и околност да из дописа Управе од 27.10.2015. године произилази да је једино још остало да Управа прибави изјашњења АИК Ниш д.о.о. Београд и Одсека за имовину при Управи за имовину и инспекцијске послове, што Управа ни након скоро шест месеци није учинила.

Такође, заштитник грађана овим мишљењем жели да укаже и на одредбе члана 13. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, према коме су сви органи Републике Србије, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе и други органи и организације, дужни да у оквиру својих надлежности и без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за издавање, издају сву потребну документацију из члана 42. став 3-6. овог закона којима располажу.

Имајући у виду околности конкретног случаја, заштитник грађана није нашао основ за упућивање препоруке или критике о незаконитом или неправилном раду Управе, којима се повређују права и интереси притужилаца. Наиме, циљ упућивања овог акта заштитника грађана субјекту контроле је да давањем мишљења и савета о питањима из своје надлежности, делује превентивно, односно да укаже Управи на потребу благовременог поступања по захтевима грађана, избегавања непотребно дугог вођења поступака, као и потребу вишег степена сарадње између Одсека у саставу Управе за имовину и инспекцијске послове, а такође и сарадње Управе са другим надлежним органима и организацијама, односно њен проактивни однос у поступцима у којима се захтева њено активно учествовање приликом утврђивања статуса имовине која може бити предмет враћања и обештећења.

На основу наведених околности, заштитник грађана применом члана 7. Одлуке о заштитнику грађана, упућује мишљење Управи за имовину и инспекцијске послове, ради унапређења права грађана и ефикаснијег поступања органа локалне управе, а у интересу остваривања „добре“ управе и спречавања сличних ситуација у будућем периоду.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Марина Митић